

W dniu 16 grudnia 2015 r. w siedzibie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych odbyła się uroczystość prezentacji zasad konkursu na dotacje na działalność archiwalną dla organizacji pozarządowych oraz przekazania Naczelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych prof. Władysławowi Stępniaкови pierwszego polskiego standardu archiwalnego. Uroczystość odbyła się z udziałem wiceministra kultury i dziedzictwa narodowego dr Magdaleny Gawin. Normę opracowujący zespół nazwał akronimem NOMA od nazwy „norma opisu materiałów archiwalnych”. Jej celem jest stworzenie zasad opisu archiwaliów tak, aby móc je identyfikować dla zarządzania nimi i udostępniania oraz aby móc weryfikować ich autentyczność.

Prace zespołu trwały blisko dwa lata.

NOMA jest dokumentem całościowym, to znaczy stara się ujmować wszystkie zagadnienia związane z opisem archiwalnym na pewnym poziomie uogólnienia. Podstawowym zadaniem, jakie stanęło przed członkami zespołu, było osadzenie międzynarodowych standardów archiwalnych w polskiej metodyce archiwistyki i odwrotnie, adaptowanie rodzimych rozwiązań do archiwistyki światowej. Skorzystano ze sporej gamy literatury światowej, a przede wszystkim z istniejących standardów narodowych.

Podstawą normy są cztery standardy archiwalne opracowane przez Międzynarodową Radę Archiwów.

Kośćcem całej normy jest opis materiałów archiwalnych oparty o standard ISAD(G) wraz z zasadą opisu wielopoziomowego. Zdecydowano o wyjęciu poza ten opis opisu twórcy, który oparto na standardzie ISAAR(CPF) służącym do tworzenia haseł wzorcowych jednostek organizacyjnych, osób i rodzin. Do opisu instytucji z zasobem archiwalnym. Posłużono się standardem ISDIAH. Założono, że opis instytucji z zasobem tworzy najwyższy poziom opisu archiwalnego. Przeanalizowano standard ISDF służący do opisu funkcji jednostek organizacyjnych. Nie zdecydowano się na pełne włączenie tego standardu do polskiej normy opisu archiwalnego ze względu na to, że w polskiej praktyce administracyjnej i archiwalnej nie wypracowano jeszcze podstaw metodycznych dla identyfikacji funkcji jednostek organizacyjnych w rozumieniu standardu ISDF. Zdecydowano się jednak na włączenie do opisu twórcy systematyk rzeczowych. Przyjęto także za standardami międzynarodowymi model opisu minimalnego, czyli takiego, który uwzględnia tylko niektóre z elementów opisu. Kluczem do pracy z normą jest rozdział 3 „Struktura i sposób korzystania z normy”, wyłożono istotę wielopoziomowego opisu.

Dokument składa się z 10 rozdziałów liczących w sumie ponad 100 stron. Dużą część normy wypełniają przykłady.

1. Wstęp
2. Terminologia zastosowana w normie
3. Struktura i sposób korzystania z normy
4. Cele i podstawowe zasady normy opisu archiwalnego
5. Powiązane normy i wskazówki
6. Opis materiałów archiwalnych
7. Rekordy hasła wzorcowego / opis twórcy

8. Opis instytucji z zasobem archiwalnym
9. Relacje opisów
10. Bibliografia

W skład zespołu tworzącego NOME wchodzi:

1. Joanna Chojecka (Archiwum Państwowe w Koszalinie) - przewodnicząca,
2. Adam Baniecki (Archiwum Państwowe we Wrocławiu) - zastępca przewodniczącej,
3. Anna Laszuk (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych) – sekretarz,
4. Paweł Hudzik (Archiwum Państwowe w Katowicach),
5. Krzysztof Kołodziejczyk (Archiwum Państwowe w Lublinie),
6. Jolanta Leśniewska (Archiwum Państwowe w Płocku),
7. Magdalena Sadza (Archiwum Państwowe w Warszawie),
8. Eugenia Szymczuk (Archiwum Akt Nowych),
9. Hubert Wajs (Archiwum Główne Akt Dawnych).

Na niektórych etapach pracy zespół bywał wspierany przez archiwistów z różnych archiwów państwowych.

[Projekt NOMA](#) [na stronie NDA P.](#)

[IFAR o NOMA](#)

Adam Baniecki

AP Wrocław/O Bolesławiec